

tegnede Foretagende, og da dommer denne Landvæsenkommisſion, eller rettere sagt denne kongelige Kommiſſion, over de paagjældende Spørgsmaal; men den Dom, som en ſaadan Kommiſſion affiger, kan dog umulig være ringere end en Dom, man ellers vilde faae, naar man gif den ſædvanlige Retsvei, thi gif man denne, maatte man jo gaa til en Underdommer, alſaa til en Mand netop af den Klasse, hvortil Formanden i Kommiſſionen hører. Men nu er Sagen den, at i Kommiſſionen er det juridiffe Element — Dommeren — understøttet af Sagkundskab fra begge Sider, og under Forhandlingen finder der, naar der ſkal affiges Dom, en formelig Procedure Sted, hvorved der meget ofte møder Sagfører for begge Parter. Jeg har som Herredsfoged paa Langeland ſelv været Formand for ſaadanne Landvæsenkommiſſioner. Naar man er færdig med ſit Arbejde, og den Bedkommende ikke er tilfreds med den affagte Kjendelse, gaar den Del af Kommiſſionens Handlinger, ſom hører under Kommiſſoriet, til Høiesteret, og den anden Del, gaar til den egentlige Landvæsenkommiſſions Dverordnede, alſaa tidligere til Indenrigsministeriet, men nu til Dverlandvæsenkommiſſionen. Jeg veed ſaaledes virkelig ikke, hvorledes man i almindelige Udtryk kan angribe en ſaaledes ordnet, ny Inſtitution, thi hvad der kan være ſket paa et enkelt Sted, kan dog umulig egne ſig til at blive brugt ſom en almindelig Karakteriſtik. Naar der i Dvrigt er ſpurgt om Forholdet med Henſyn til Eiendomsretten til inddæmmede Stykker Land, ſom ikke ſjeldent ere Bige, der ved Dæmninger blive affkaarne fra Havet og efterhaanden udtørres, da kan der vel ſvares, at Eiendomsrettens Erkjendelse fremkommer derved, at der om alle Spørgsmaal, der maatte reiſe ſig ved ſaadanne Foretagender, af den Landvæsenkommiſſion, der har dømmende Myndighed, udfædtes formelig Stævning, og at de Bedkommende, der ikke møde og gjøre deres Indſigeller, tabe Retten til ſenere at fremsætte ſaadanne I Henhold hertil tror jeg virkelig, at der i Reglen ved større Foretagender af den omhandlede Beſtaffenhed er fuldt ſaa gode og lette Former til at faae ſin Ret ſikket ikke alene lige over for Staten, men ogſaa

lige over for de Private, ſom i andre Retsforhold.

Sagd: Jeg ſkal erkjende, at der hører ikke ſaa ringe Anſvar til at udtale en ſaa almindelig Dom ſom den, jeg før udtalte, og ſom den ærede ſidſte Taler derfor ogſaa har villet tage lidt under faderlig Behandling; men imidlertid vil jeg dog ſige, at min Dom ikke var udtalt ſom en flygtig, ſiebliffelig Tanke, men ſom en moden, vel overveiet Utring. Det er ikke alene Erfaringer indenfor min perſonlige Virkſomhed eller den Egn, hvor jeg hører hjemme, ſom jeg ſtøttede den Dom paa, hvortil det ærede Medlem hentydede; thi ganſte viſt har jeg ſelvfølgelig indenfor min egen Kreds gjort Erfaringer i denne Retning, og ganſte viſt har jeg ogſaa der haft Leilighed til at begrunde min Dom, men jeg har ogſaa haft Leilighed til ikke i en enkelt, men i overordentlig mange Egne, hvor ſlige Foretagender ere udførte, og hvor min Virkſomhed har bragt mig i Forbindelse med og til at konferere med Mænd, ſom have med diſe Foretagender at gjøre, at ſætte mig ind i diſe Forhold, og i diſe Erfaringer finder jeg fuldstændig Tilſlutning til, hvad jeg udtalte. Spørgsmaalet er ſaa overordentlig vigtigt for den Sag, ſom nu er under Forhandling, at, ſelv om det kun indirekte berørte den, vilde jeg ikke lade Diſkuſſionen falde, uden at fremkalde en rigtig Opfattelse af dette Spørgsmaal. Hvad den ærede ſidſte Taler bemærkede, kan til en vis Grad have ſin Berettigelse indenfor det Omraade, ſom man tænkte, at Landvæsenkommiſſionens Virkſomhed ſkulde have, da Loven blev vedtagen, men jeg maa gjøre opmærksom paa, at dette Omraade væſentlig var diſe ubetydelige Vandløb, ſom det førſt var paatænkt ſkulde være Gjenſtand for Kommiſſionernes Behandling, og ſenere kom ſaa dertil de almindelige Hovedvandløb i Amtet, der ſkulde behandles, med Henſyn til hvilke de Spørgsmaal, der kunde reiſes, vare henlagte under Landvæsenkommiſſionens Omraade og kun i meget begrændſet Omfang vare tekniffe Spørgsmaal, det vil alſaa ſige tekniffe Spørgsmaal paa Teknikens førſte Stadium; men Sagen er, at dette er det ikke længere